

УРОКИ ПРАВДИ

**ВОЛОДИМИР ПЛЮТИНСЬКИЙ, ДВІЧІ ГЕРОЙ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ ПРАЦІ,
ГОЛОВА АГРОКОРПОРАЦІЇ «ЗОРЯ», ПОЧЕСНИЙ АКАДЕМІК УДАН.**

Мало хто з голів колгоспів моого покоління дожив до моїх літ. Що й говорили, шкідлива для здоров'я ця посада. Звідас це сповна, бо голову вже маєш шість десятиліть. Сьогодні слово «колгосп» уже не ріжке «благородного» уха ура-патріотів, бо перейшло до розряду раритетів. А на початку 90-х років минулого століття, пригадую, з усіх покутъ репетували: «Зніщимо комуно-феодалізм на селі, ліквідуємо вотчину «чорвоних поміщиків!» Саме так подій охрестили гөвлі колгоспів. Знали б ті крикуні, яких же незнаних доти поміщиків не ведовізі наплодять наші українські реалії. Колгоспи ліквідували, знищили їх матеріальну базу, «оощасливили» селян майновими плями. Нещасні люди їх досі зберігають сертифікати хто на комбайн, що давно перетворився на металобрухт, а хто на свою частину корінника, який вікнами вріс у землю. і т. д.

ЩО Ж ОТПРАМЛІ Селинські взамін
копицьких «вотчин»? І відповідь
добре бачити. Несторопа славний
син нашого народу Остап Вишня,
тільки добра цим народу бажа-
чи, сміючись кръзь слозы, назвав
ас «ухрайханіям» — «дивачким
ародом», який завжди чухався.
Чи не безсмертний діалог, що на-
лежить перу великого Остапа.

- Я так і зінав!
 - Що ви знали?
 - Та що так буде!
 - Так наївно ж ви робили?
 - Якби ж знаття...
 - Так ви ж кажете, що знали
 - Так я думав, що якось в
буде!

Багато наших бід саме від байдужості. І не треба себе жалити. Правда вища за жалість, і глибина науки єть І яскраво відображеня в словах добра знайомого мені Віктора Степановича Черномирдіна: «Ми продовжуємо те, що ми вже нарібали».

Мос рідне село Борисів, на Хмельниччині, було прикордонним, з пагорбів у язуну сонячну по-году можна було розглядти куполи церков в Острозі. Але вже була «кварантинна» Польща. У 39-му Західний до України Союзу. Одтіль зі штолпичком я вперше потрапив за кордон, де багато що мене вразило. Наприклад, вперше я побачив... На тоді палиці, до

культури, заклади освіти і торпів, прокладено десятки кілометрів асфальтованих доріг, газопроводів — це далеко не повний перелік зробленого за кілька десятиліть. Та і по сей день залишилися скептики, яким міряється, що все та нам вдалося зробити завдяки газованим «ін'єкціям», мовляв, зарядам «показух», за рахунок когось. Ні, і ще раз, ні! Надбали все тільки своїм розумом і руками. Можливо, саме не завдяки, а всупереч системі. Будь-яка гола форма власності само по собі творить чудес не може. Вирішальні значення мають життєве позиції і філософія людей, принципи організації справи. І, звичайно ж, реальні сприяння держав, бо не може хона, має права Сліське государство не підтримувати; галузь ця чи не найголовніша в суспільному розвитку країни. Можна, припіром, прогнати без відеокамери, без хліба — не проживеш. Якщо надійстя, що всі харчі завезуть з-за кордону, то це вже точно «знищення свого селянства» як класу і прямий шлях до тутешніх незадачливості. Однак, здається мені, що Сьогодні ми такі «продукуючи» те, що ми вже наробили.

ДАВАЙТЕ от не будемо нічого прив'язувати до радянської доби, оскільки багатьох нинішніх дуже відповідальних осіб вона дратує, а

відомо, в стані роздробованості мізки як слід не працюють. Давайте просто уявимо, що мова іде про Україну без нинішнього і колишнього політичного забарвлення. Ось цифри, оприлюднені під час скандального ступу науковців Української академії наукових наук. Читате я військове зведення відтак 1941 року: «... протягом останніх десети років стався катастрофічний спад виробництва промисловості продукції»... тракторів виробляється нині в 26 разів менше, хімічних застосунків захисту рослин — у 50... демонтовано, здано на брукту обладнання 40 цукрових заводів... розкрадено переважну більшість основних виробничих фондів села... поголів'я ВРХ зменшилось на 90 відсотків, синєні на 37%... Найгорше — ми вже звикли до таких шокуючих показників занепаду

нагоду подорожувати областями нашої держави. Люди міні зрозуміли: є села, у яких помірно осітанні жителі... Отож у незалежній країні з'явилися вимирюючі села. Пам'ятате, в які часи так було? Став моторошно, коли в голову приходять аналоги з тими роками, на державному рівні називаними геноцидом. Все це кажу тому, що мені болить душа за рідну землю.

«Ти колищі часів вже не повернеш. Одти лишиш нашу Українську державу хотілись бы вчинити побачити сильно і квітучо. Чи як побачу?» Я переконаний, що якби наш горе-реформатор не зробили з українським селом те, що зробили, ми сьогодні на бідівались: чому це в Евросоюз нас не беруть?

Ми там давно були і мали, як сусіди-поляки, достатні субсидії для функціонування та подальшо-

УРОКИ ПРАВДЫ

Однак чиновники з Євросоюзу добре бачать, що мільйони наших співвітчизників у пошуках країшої долі тікають із своєї країни, дешево продають свою робочу силу, інтелект, а то й літо «за бургом». А в Україні люди від безнадії спиваються, через безробіття, безгрошів я, хвороби — вимирають.

хворої — вимирають.
У світі поважають сильного, за-
можного і дбайливого. За Радян-
ської влади наша гостподарадство за
один рік зробило більше, ніж 30 тисяч
підприємств, карбонарії чистого при-
булу. Нову ванагіркуvalu'Kuzbass'kih kolkog-
ospis mîg прибутти за дві тижні кар-
бонадом, комбайном 1500».
шість тисяч. Якщо наявні якісні
колгопт працювали від десяти разів
пірши від нашого, він ще одні міг
покупити вироб ростовських
машинобудівників. Сьогодні для того,
аби придбати американський
«Джон Дір», український хліборіз
має відрати за тисячу тонн пшес-
ніжка. Хіба ця якісна засекречений циф-
ри, іх не знають, кида вежахуз?

ри, і х не знають *кна верхах?*
Якщо півтора десяття системи
масово сподарювали на селі працю-
доходом з дрібної промисловості, якій
давав позитивні результати? Тоді
занавічний план продажу зерна
державі. Знав, що через день після
виконання плану, колгосп одержа-
вав за це зерно гроші. Коли нас
просили продати понадпланну
продукцію, в залежності від йї
кількості, отримували солідну при-
бавку в ціні. В такій схемі відсутня
була як політична ідеологія, в ній
присутній тільки здоровий еконо-
мічний важіль.

ДО РЕЧІ, не поламали такі життєдайні важелі господарювання іші сусіди-білоруси. Я вже 30 літ підтримую дружні відносини з багатьма відомими керівниками сільгоспформувань цієї республіки,

Рівненській області землі приблизно стільки ж, як у Брестській. Але ми, рівняни, зерна збирємо у 4 рази менше, ніж землероби Брестчини. Виробляємо за день 100 тонн молока, а наші сусіди — 270 тонн. То чим пріша «Хія» планову економіку від нашої планової?

лінії з конвеєра сходить трактор. Сьогодні єдиний МТЗ виробляє трактори більше, ніж разом усі цехи тракторних заводів СНД. До того ж, якість білоруських стапелей кінній світот.

Президент О. Лукашенко поставив завдання: в рамках виконання Програми відродження і розвитку села до 2010 року збудувати в кожному селі по п'ять котеджів для молодих спеціалістів. що ж поганого у тому, копія в сильській місцевості країни з'являться 50 тисяч добродушних будинків для молодих сімей? Ми свідчимо часу теж активною підтримкою «показових».

Але хіба від цього хтоєз за наших людей програт?

НЕ КАЖУ ВІДЕ про нинішні здирницькі для селян 25 відсоткі річних по кредитах, доступність кредитів. Чому держава не може кредитувати село, чому все віддано на відкуп комерційним банкам? Всі говорять про засилля посередників і армію вільських інспекторів і перевіряючих, що ніяк не скрочуються. А що від тих розмов зміниться?

Як тут не згадати селянину старшого покоління й отих три відсотки річних по кредитах Держбанку, і ціну в сім копійок за літр дизпального і т. ін. Це зовсім ніяка не настальга за вчоращим днем, а переймання безпросвітними проблемами

продовжують, як п'ячки, обсідати трудовий люд. «Завжди критикували ти легше. А де ж взяти гроши на отримання відродження села, на техніку, добування рива, дорогий?», — заперечать мені. Та ви що, шановні наші чоргові керівники держави, перед кожними виборами говорите, що знаєте, де і як взяти гроши. «Поборемо тіньову економіку».

гроши взяти. «Поберомо тіньову економіку, корупцію, злочинність бідністю», — хіба це не ваша гасла? Ну то бороться! Хто заважає? Може народ?

Іще. На бағатлох з вас, враховуючи чи порівняння недалеке! Й нерозкішне комсомольське мінульте, зважливо нечування бағастство, так проши, як сам тоді й не силился. Не любить їх, от прощі, близьче за логіку дій. Будуть вишиими за ці папірі.

Копіль, 62 роки тому, після партізанського загону, пораненого в госпіталі і головного мого голову в колгоспі «Ховтень» Волинського району на Хмельниччині, в старій поношений шинелі, з дерев'яною вальзиком в руках я зійшов з потяга на одній з рівненських залізничних станцій. Було тоді на мое життєвому календарі 19 лютого: тририкіри я працював керівником лісової артілі і мало вірів, що заплисся живим. Як вижив — не знаю. Коли поставили головом колгосп

ім. Остапчуком, гостинцем, яким
стало основоположником «Зорі», не
трудилося в першій різ нарахувати
ли по вісім копійок, тоді як коробкові
сірники котували двадцять. Я не
мав грошей на махорку, то придумав
нічого не від. Навіть закрадалася
думка починити життя самогубством.
Та люди роблять чудеса,
коли повірять тобі, а ти — «Мірті»
ставала на ноги і розвивалася. У
1957 році в нас вже була найвища
оплата на трудодень серед усіх колгоспів
району Західної України. Якісь
важко, які б не були злиди — та ми
бачили перспективи, вірили в неї.

тайське економічне чудо. Чому в нас ніяких чудес не спостерігається?

В окремих питаннях при радянській системі існувала залежність централізація. Дійсно, у сфері послуг тоді варто було, як кажуть відпустити віки. А стає з цим, що со-

відпустити вікі. А з тим, що розбіться у нас в країні зараз, коли приватизували металургійні гіганти на яких працюють тисячі людей, — не можу погодитись.

Колись, на початку 90-х років, до нас в господарство прийхав один високопоставлений французький чиновник. І він тоді сказав мені про що «великую» приватизацію: «Пане Плютінський, нащаду у вас відда-

коть стратегічні галузі у приватні руки? Також, чином, ви знищите свою країну. У нас, в Франції, за останніх 80 роках приватизовано лише 52 відсотки об'єктів – це, здебільшого, сфера послуг. А заплановано, промисловим гігантом держава, крім. Тому, що це головні складові країни. Що, станеться з тими складовими, я стане загрозою всьому організму. Саме такі підприємства чи інші галузі мають передувати під чітким контролем держави і казну наповнювати.

скажемо, тих же доріг у Слобожанському місцевості?

Я ВСЕ ЖИТАЛЯ намагався зробити щось корисне для всіх, ні про якої особисті мільйони Ніколі не думав. Якби Гарбачов пришвів до влади на кілька років пізніше — ми самі й скоттарний завод наші рекорди покруївали б, і проклали б ще з 50 кілометрів польових асфальтованих доріг, і нові клуби в усіх селах зможли би побудувати. Але нас, як і всіх умілих господарів, «зеструмі

На мене часто вішають ярлики захисника колгоспного ладу. У

тва можуть творити добро. Дуже важливо в житті, коли учні йдуть далі свого вчителя. Я переконаний, що цивілізоване майбутнє за високотехнологічними, великотоварніми господарствами.

Мені важко уявити, що буде робитися на нашому земельному ринку, коли знімуть мораторій на продаж землі. Не сумніваюся, що приміножиться біля народного гудувальництва зведені заги від шахарів, злодіїв; здирників та іншої всілякої соціальної шантанри. Земля – не лише матеріальна субстанція, а й моральна категорія для нашого народу. Це тендітний родючий шар, сформований мільйонами років і даний нам Богом. Дуже важливо, чи чи руки він потрапить. Очевидно, невідкладово земельні війни стали сюжетами багатьох літературних творів. Мені думається, що попереду нас чекає доморощена земельна «ядерна» війна, «плутоній» для неї накопичився яже чимало.

Багато хто з селян старшого по-
коління, як і в змозі землю обробити, захочуть пропадти. І дійсно,
зокрема більшість роки життя по-
людські не покінти на вирученні
грошей, адже багато то з них доста-
тку ніколи не знає. Державним
актом визначено конкретне розташо-
вання ділянки (тобто півтора-два-
три гектари паші) в конкретному
земельному масиві. Ця ділянка
може бути з краю масиву, а може
розташуватися і в його центрі.
Уявляєте, який кількісний і земельний
клаптів на коломпі поті створимо?
А межі, свозміні, використання

техніки, засоби захисту рослин – більшого хаску придумати важко. Довірливих селян спріти гендальпі спробують «надурити», аби за безцінні забрати у них хліб, скільки то буде розічну і зйой.

Перша діяці брами чи трагедії зараз, розлинностіється сьогодні. Загалом багато що з нововведінням мільйонерів, яким треба кудися власні гроші, беруть у оренду ти-сяч, десятки тисяч гектарів землі тільки задля того, щоб із рівда «висмоктати» з нїї всі соки, примижоти свої капіталі і накивати п'ятами.

дарського виробничого кооперативу «Остромечево» Брестської області, головою Білоруського агропромислового союзу Олексієм Скачуном. На складах Цього господарства кожного року лежить повна потреба мінеральних добрив. Остромечевці розраховуються лише за половину їх вартості, решту бере на себе держава. При цьому обов'язково маєш виробити доведену кількість продукції ростиннітва, інакше заплатиш за добри в по повиній ціні. І так – по багатьох позиціях. Область цьогорід одержала на всі господарства від держави 300 комбайнів «Джон Дір». Звісно, не для рапortу потрібно це моїм білоруським колегам. У нашій

гадді, мають врешті-решт, дати відповідь на питання, що хвилює кожного простого українця: «Як так сталося, що нинішнє життя є набагато прішим ніж було?» Ось у чому криється причина ностальгії за минулім, яка немає нічого спільног з відданістю комуністичним ідеалам». Однак до цього часу відповіді з усіх своїх керманічів на ця так і не почута. Чому? Та тому, що тим, хто має відповідати на це запитання, живиться зараз дуже добре, їм і дві, і десять, і тридцять гривень за буханку хліба викласти однаково легко. Написав це й подумав: хіба відкриваю Америку? Та вже стільки писано-переписано про негаради, що і після Майдану

якої прийшли в 70-90-х роках минулого століття. Люди обов'язково повинні вірити, що в них іхніх дітей є хороше майбутнє, заради якого варто і треба працювати. Я хотів бы звернутися до наших Президентів, урядівців, депутатів: ви молодці за мене, кому, як на вам, творити благої своїй країні... Осмислене життя – в цьому. Тільки тоді історія скаже про вас добре слово.

Мене часто запитують, як я стався до приватизації, яка моя думка стосовно того, що в Радянському Союзі була відсутня приватна ініціатива – все, чи майже все, перебувало в руках держави. От Китаї, мовляв, дав людям трохи економічної свободи, і сталося ки-

що я не став власником «Зоря», тобто, не підтримав політику президента в аграрній сфері. До чого привела кучмівська політика, я уже говорив. У самій колективній формі організації праці на селі нічого поганого немає, якщо господарства працюють за передовими технологіями, мають сучасну техніку, висококваліфікованих спеціалістів. Колишні уставлениі керівники – рівненські голови колгоспів Петро Воловіков, Тихон Бойко змогли так організовувати справу, що запилили про себе добру пам'ять на багато поколінь. Я радів з того, що і сьогодні маю своїх однодумців та послідовників, які в сучасних умовах довели – великоварні виробниц-

тва 2001 РОЦІ наша «Зоря» на рокіння пайовиків сусідів господарства взяла в оброботку посподу бур'янами «ципінну», яку ніхто не обробляв десятиліття. Прагнагу, як в одному з таких сіл до мене підійшов літній чоловік і мовив: «Що ви робите? Ви ж розумна людина. Вам николи не піднімти цю занедбану, вже втрачену землю». Через рік ми випадково знову зустрілися, і я дізнався: здівуванню від того, що сталося, у цього корінного селянина не було меж. Багато зусиль, витрат, нервового і фізичного напруження коштувало нам таке підніняття «ципінни».

Сьогодні у тих «підніятіх» селах з'явилася посланці «грошових мішків», такі собі емісари під вівіскою групи компаній «Інсеко». Обіцяють людям золоті гори, брешуть їм, що Плотинський від ххх землі відмовився, підробляють підписи на договорах оренди. Ці люди, керовані панами Маламудом і Камінським, заявляють, що агрокорпорація «Зоря» – це вібрашний день, що вона вже не має права на існування. Вони – ці жирні коті і новітні латифундисти – вже узвили себе господарями землі. Тільки не задавати жага народного відбоя це. Мета цієї економічної грабежувачів власні кишині. Ці люди не йдуть туди, де ще тисячі гектарів обираючих земель, на відродження яких потрібні солідні кошти. Ні, «Зоря» для них – пасий шматок, де роками створювалася і збережена вся необхідна для успішної господарської діяльності інфраструктура. Такі от «правила гріх» домінують нині. Така от мораль виступила на передній край. Рейдерські атаки, дебітан землі, правозахисний вакум під акомпанемент стали характерною ознакою нинішнього часу.

Не можна таку важливу галузь, як сільське господарство, заганити у руслі з неконтрольованим, хаотичним, буднім потоком, бо колись державі, народу за сьогоднішню байдужість доведеться розлачуватися грікими слізозами наступних поколінь. Хоче скаже: «А навіщо це ти пишеш, хіба тобі не байдуже?» Скажу відверто. Не байдуже! Хоча за плечима маю 81 рік... Ось чому на цьому стою.

**Володимир ПЛОТИНСЬКИЙ,
дівЧ Герой Соціалістичної Праці,
голова агрокорпорації «Зоря»,
почесний екзальпій УАН**

